

Vastuutoimielin:	35	PELASTUSLAITOKSEN JOHTOKUNTA
Vastuuviranhaltija:		Pelastusjohtaja

Sitovuustaso:	190	Jokilaaksojen pelastuslaitos
----------------------	------------	-------------------------------------

PALVELUAJATUS JA PERUSTEHTÄVÄT

Visiona on: ”*Turvallinen ja kriisinkestävä Jokilaaksojen alue – ennakoiden ja yhteistyössä*”

Vision toteuttamiseksi pelastuslaitos tuottaa palvelunsa säädösten ja sopimusten mukaisesti laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti:

- ylläpitämällä pelastustoiminnan toimintavalmiutta kaikissa turvallisuustilanteissa erilaisia onnettomuus- ja uhkatilanteita varten,
- huolehtimalla aktiivisesti onnettomuuksien ennaltaehkäisytyöstä,
- toimimalla alueellaan valmiussuunnittelun ja varautumisen asiantuntijana sekä
- tuottamalla erillisiin sopimuksiin perustuen ensihoidon palveluja,
- tekemällä yhteistyötä alueen asukkaiden, yhteisöjen ja viranomaisten kanssa

Palvelujen tuottamisen ja kehittämisen lähtökohtana on henkilöstön osaamisen hyödyntäminen ja kehittäminen Osaava Jokilaakso - mallin mukaisesti sekä joustavuuden säilyttäminen muuttuvassa toimintaympäristössä. Palvelut tuotetaan alueen sopimuspalokuntatoimintaa hyödyntäen ja tukien sekä eri yhteistyöverkostojen kanssa yhteistyössä.

Pelastuslaitos voi ottaa tehtäväkseen myös muita tehtäviä, jos lainsäädäntö mahdollistaa ja se on lakisääteisiä tehtäviä vaarantamatta toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltua.

KATSAUS VUODEN 2019 TOIMINTAAN

Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin vuoden 2019 aikana pääosin hyvällä tasolla kaikilla pelastuslaitoksen tulosalueilla. Riskianalyysin päivittäminen käynnistettiin loppuvuodesta entistä laajapohjaisempana ja siinä huomioitiin uudella tavalla pelastuslaitoksen palvelutuotantoon liittyvät riskit. Kehittämistoiminnassa kyettiin edistämään henkilöstön toimintakykyisyyteen ja osaamisen kehittämiseen liittyviä merkittäviä toimenpiteitä. Huomiota toimivaan sopimuspalokuntajärjestelmään ja toimintavalmiuteen on kiinnitetty jatkuvasti entistä enemmän.

Pelastustoiminnan toimintavalmiusaikojen keskimääräiset toteutumat ensimmäisen yksikön osalta paranivat edelliseen vuoteen nähden kaikissa riskiluokissa. Ensimmäisen yksikön toimintavalmiuden kokonaistoteutuma oli 84%, mikä selkeästi parempi kuin kansallinen vastaava toteutuma (74%). Myös tehokkaan pelastustoiminnan alkamisajan toteutuman tulos parani vuoteen 2018 verrattuna, lukuun ottamatta II-riskiluokkaa. Pelastuslaitos seuraa aktiivisesti kuntakohtaisesti toimintavalmiusvaatimusten toteutumista ja tekee tarvittaessa kehitystoimenpiteitä mahdollisten ongelmien korjaamiseksi.

Pohjois-Suomen pelastuslaitosten yhteisen pelastusjoukkueen, Arctic Rescue Teamin toiminta käynnistettiin 2019. Joukkue on tarkoitettu ensisijaisesti kotimaassa tarvittaviin vaativiin ja pitkäkestoisin pelastustehtäviin, lisäksi joukkueella on osaamista

kansainvälisiin tehtäviin sekä rauniopelastustoimintaan. Joukkue osallistui ensimmäistä kertaa kansainväliseen harjoitukseen Kiirunassa.

Kuntien varautumisen tukemiseen saatiin valmiussuunnittelijan viran täyttämisen myötä lisää henkilöresurssia. Alueen valmius- ja turvallisuusfoorumin valmistelu käynnistettiin 2019 vuoden aikana ja se perustettiin alkuvuodesta 2020.

Sisäministeriön asetuksen mukaisesti pelastustoimen suunnitelmista kaikki pelastustoiminnan suunnitelmat on tarkistettu ja päivitystyö jatkuu 2020. Väestönsuojelusuunnitelma on myös tarkistettu ja päivitystyö jatkuu 2020. Suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoiset pelastussuunnitelmat päivitetty.

Öljyvahinkojen torjunnan osalta merkittävimmät hankinnat, joihin saatiin merkittävä avustus Öljysuojarahastolta, olivat B-luokan vene ja aluksella hinattava 30 m³ keräyssäiliö. Muita merkittäviä kalustohankintoja olivat 2 sammutusautoa, yksi säiliöauto ja yksi johtauto.

Pelastustoiminnan hälytystehtävien määrä omalla pelastustoimialueella laski hieman edelliseen vuoteen verrattuna, mutta yhteistoimintatehtävien määrä lähes kaksinkertaistui.

Sopimuspalokuntien hälytysosastojen vahvuuksien riittävyyteen kiinnitetään jatkuvaa huomiota ja rekrytointitarpeet pyritään tunnistamaan jo ennakoidusti. Hälytysosastojen tavoitevahvuus vaihtelee sopimushenkilöstön elämäntilanteiden mukaan. Sopimuspalokuntien kokonaishenkilömäärä on kuitenkin saatu pidettyä hyvällä tasolla. Paloasemakohtaisesti tarkasteltuna kuitenkin kuuden paloaseman hälytysosastovahvuuden osalta on vajetta minimivahvuuteen nähden.

Vuoden 2019 keväällä pelastustoimintaan osallistuvan henkilöstön osalle otettiin käyttöön kokeiluluonteisena ns. motivaatiopalkkaus, jolla tavoitellaan henkilöstön toimintakykyisyyden ja aktiivisuuden lisääntymistä hälytyksiin osallistumisille.

Riskienhallinnan tulosalueella keskityttiin vuonna 2019 oman toiminnan ja toimintaa ohjaavien suunnitelmien kehittämiseen. Tavoitteena on asiakkaiden palvelun ja työn tuloksekkuuden parantaminen sekä henkilöstön osaamisen kehittäminen. Tulosalueella suunniteltiin useita kehittämishankkeita mm. valvontatoimintaan turvallisuusviestintään, palontutkintaan, viranomaisyhteistyöhön sekä onnettomuuskehityksen seurantaan liittyen. Kehittämishankkeet aloittavat vuoden 2020 alussa ja ensimmäisiä tuloksia on nähtävissä syksyllä.

Isoimpana yksittäisenä projektina oli alueen riskianalyysin uusiminen vuosille 2021-2024. Uusi riskianalyysi on laadittu entistä laaja-alaisemman riskianalyysiryhmän toimesta. Riskianalyysissä pureuduttiin alueen toimintaympäristön riskien lisäksi pelastuslaitoksen oman toiminnan riskeihin ja nykyiseen suorituskyykyyn vastata niihin. Työn aikana riskikuvaa jaettiin yhteistyöviranomaisille ja haettiin näkemyksiä eri viranomaisten riskeistä pelastuslaitoksen alueella.

Yritys- ja laitospaikkojen valvonnassa onnistuttiin erinomaisesti. Toteutuma oli 99,75% ja yhteensä yritys- ja laitospaikkoihin suoritettiin 857 valvontakäyntiä. Asuinkohteiden paloturvallisuuden itsearviointissa oli palotarkastusohjelmaan liittyviä tietoteknisiä haasteita ja valvonta päästiin aloittamaan vasta loppusyksystä. Toteutuma oli 54%, jonka lisäksi tehtiin jälkivalvontaa 145 kiinteistöön. Pelastuslaitoksen suorittama muu valvontaa ja ohjausta kasvoi edelliseen vuoteen nähden 17%.

Turvallisuusviestintää tehtiin kohderyhmäkohtaisen suunnitelman mukaan. Kohderyhmät saavutettiin noin 95%:sti ja yhteensä pelastuslaitoksen turvallisuusviestintätilaisuuksiin osallistui 20 707 henkilöä, joka on 17% alueen asukasluvusta. Yhteensä onnettomuuksien ehkäisyä osalta saavutettiin lähes 25 000 asiakaskontaktia.

Kehittämistoiminnassa toteutettiin osaamisen kartoitukset pelastustoiminnan johtajina toimiville päällystöviranhaltijoille sekä kaikilla paloasemilla ryhmänjohtajille ja miehistölle. Kertyneeseen tietoon perustuen osaamisen johtamisessa päästään tehokkaaseen ja perusteltuun suuntaan. Kehittämistoimenpiteitä kohdistettiin myös 2020-luvun vaatimusten kattamiseksi paikkatieto- ja viestintäosaamisen parantamiseen.

Raahaan valmistui harjoitusalue, jonka rahoittamiseen saatiin Palosuojelurahaston avustusta. Alue toteutettiin yhteistyössä paikallisen SSAB Europe Oy:n terästehtaan ja teollisuuspalokunnan kanssa.

Henkilöstön suorituskyvyn kohentamiseksi panostettiin henkilöstön fyysisen suorituskyvyn arvioimisen prosessiin. Testauskokonaisuudet, joihin kuuluu yhteistyö työterveyshuollon kanssa, koulutetut testajat (6 kpl), testauskalusto (3 kpl) sekä ICT-järjestelmät, otettiin suunnitellusti käyttöön vuoden 2019 aikana.

Palokuntanuorisotyön merkitys henkilöstön saatavuudessa on tunnistettu ja kehittämispäällikön avuksi perustettiin palokuntanuorisotoiminnan kehittämissuunnitelma. Kehittämistoiminnassa tehdään myös tiivistä yhteistyötä kansallisten viestinnän ja TKI-toimintojen työryhmien kanssa sekä lakisääteisen sopimushenkilöstön peruskoulutuksen kehittämissä.

Ensihoidon tulosalueella on edelleen kyetty toteuttamaan ensihoitopalvelua sairaanhoitopiirin palvelutasopäätöstä korkeammalla tasolla. Perustasolle määritellyt ambulanssitkin kyettiin edelleen pitämään noin 80 % valmiusajastaan sopimuksen mukaista tasoa korkeammalla hoitotasolla. Ensihoitotehtävien määrä laski noin 6 % kun taas ensivastetehtävien määrä kasvoi 18 %.

Työsuojelua on kehitetty monipuolisesti ja järjestelmällisesti. Työtapaturmien määrä pysyi edellisen vuoden tasolla.

Taloudellisesti toimintavuosi toteutui kohtuullisesti. Kuntalaskutuksessa talousarvion alijäämä on 154.451,34 € (1,26%), mikä laskutetaan alueen kunnilta niiden maksuosuuksien suhteessa. Investoinnit toteutettiin suunnitellusti pääosin leasing-rahoituksella. Ensihoidon osalta talousarvioon nähden ylijäämä on 139.534,49 (1,03 %), mikä palautetaan sairaanhoitopiirille.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2019

ASIAKASNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Pelastustoiminnan suorituskyky täyttää palvelutasopäätöksen vaatimukset	Kiireellisistä tehtävistä 90 %:ssa 1. pelastusyksikkö on kohteessa riski-ruudun edellyttämässä tavoiteajassa ja tehokas pelastustoiminta käynnistyy 80 % tehtävistä tavoiteajassa.	I-riskiluokka 83 / 89 II-riskiluokka 78 / 80 III-riskiluokka 98 / 97 Kokonaistoteutuma 84 / 85
Onnettomuuksien ehkäisyssä valvontatoiminnan tavoitteet saavutetaan ja turvallisuusviestintä toteutuu tavoitteiden mukaisesti.	Yritys- ja laitospaikkojen tarkastukset tehdään valvontasuunnitelman mukaan. Asuinkohteiden omavalvonta toteutuu valvonta-suunnitelman mukaisesti Turvallisuusviestinnän kohderyhmien tavoitetaan voimassaolevan turvallisuustyön toimintaohjeen mukaisesti	Yritys- ja laitospaikkojen valvontatoteutuma 99,75%, yhteensä suoritettiin 857 valvontakäyntiä. Toteuma: 54%, jonka lisäksi tehtiin jälkivalvontaa yhteensä 145 kpl. Turvallisuusviestinnän kohderyhmät saavutettiin noin 95%:sti. Turvallisuusviestintätilaisuuksiin osallistui 20 707 henkilöä (17% alueen asukasluvusta).
Ensihoitopalvelut toteutetaan sairaanhoitopiirin kanssa sovittuna laatu- ja valmiustasolla	Valmiustaso kyetään pitämään sopimuksen mukaisena. Laadun arvioimiseksi kehitetään mittaristoa	Valmiustaso kyettiin pitämään 100%, yhtään sopimusrikkettä ei tullut. Laadun arvon mittareina toimii henkilöstön pätevyyden varmistaminen koulutussuunnitelman mukaisesti (PPSHP hyväksymä). Tasotentit suoritetaan ajallaan 2-vuoden välein ja läpäistään 100%. Perehdytysprosessit on kuvattu. Poikkeama- ja vaaratapahtumat tutkitaan ja tilastoidaan.

TALOUSNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Talousarvion suunnitelman mukainen toteutuma	Jatkuva aktiivinen talouden seuranta, raportointi johtokunnalle neljännesvuosittain	Kuntalaskutuksen nettototeuma on alijäämäinen (101,26 %) ja ensihoitopalvelujen nettototeuma on 99 % ollen siten ylijäämäinen.
Organisaation tuloksellisuuden parantaminen pitkällä aikavälillä strategisen hyvinvoinnin johtamisen kehittämisellä ja käyttönotolla.	Esimiesasemassa olevat osaava strategiseen hyvinvoinnin johtamisen periaatteet ja toimivat niiden mukaisesti	Strategisen hyvinvoinnin johtamisen periaatteita käydään läpi erilaisissa esimiesten ja lähityönjohtajien koulutuksissa ja palavereissa jatkuvasti.

PROSESSIT JA RAKENTEET NÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Pelastuslaitoksen valmiussuunnittelu on ajantasainen	Pelastuslaitoksen valmiussuunnitelma ja evakuointisuunnitelma ovat ajantasaisia. Ensihoidon osalta valmiussuunnittelua tehdään yhteistyössä PPSHP:n kanssa.	Pelastuslaitoksen valmiussuunnitelma ja evakuointisuunnitelma ovat ajantasaiset. Väestön varoittamisensuunnitelma tehty.
Kuntien valmiussuunnittelun tukeminen on koordinoitua ja kuntien valmiussuunnitelmat ovat ajantasaisia	Kunnille tarjotaan neuvonta-apua valmiussuunnitelman ja evakuointisuunnitelman tekoon	Kunnille on tarjottu neuvonta-apua valmiussuunnitelman ja evakuointisuunnitelman tekoon. Lähestytty kuntia varautumiskirjeillä ja suunnitteluapua on tarjottu pyydetäessä. Valmiussuunnittelija aloittanut työnsä, pääasiallinen painopiste kuntien varautumisen tukeminen. Jokilaaksojen alueen valmius- ja turvallisuusfoorumin valmistelu käynnistettiin 2019.

HENKILÖSTÖNÄKÖKULMA

Strateginen tavoite	Tavoitetaso 2019	Toteutuminen 2019
Henkilöstön työhyvinvointi	Toteutetaan työhyvinvointikysely Vakinaisen henkilökunnan kehityskeskustelujen toteutuma 100 %	Työhyvinvointikysely siirrettiin keväälle 2020 koska edellinen toteutettiin loppuvuodesta 2018 Kehityskeskustelujen toteutuma 94,7 %
Tavoitteena nolla työtapaturmaa ja hyvä työympäristö	Työsuojelua kehitetään järjestelmällisesti	Työsuojelutoimikunta (YT-Ryhmä) on kokoontunut 4 kertaa. Työturvallisuustyöryhmä on kokoontunut 1 kerran ja käsitellyt asioita sähköpostitse 9 kertaa. Työterveyden yhteistyöpäivään osallistui 34 henkilöä, työterveyshuollon ohjausryhmä kokoontui kerran. Työterveyshuolto nimesi kolme vastuulääkärää. Työterveyden tekemiä työpaikkakäyntejä tehtiin 5 kpl. Sisäilmatyöryhmä kokoontui 9 kertaa. AVI:n työsuojelutarkastus tehtiin yhdellä paloasemalla. Työtapaturmia yhteensä 41 kpl.
Riittävä ja kelpoisuusehdot täyttävä henkilöstö	Pelastustoimen viroissa ja toimissa muodolliset kelpoisuusehdot täyttävän henkilökunnan osuus 95 % (ml. sijaiset) Ensihoidon henkilökunnan pätevyysvaatimukset toteutuvat 100 %:sti Sopimushenkilöstön hälytysosaston minimitavoitevahvuus toteutuu kaikilla paloasemilla	Pelastustoimen henkilöstöstä 94,2 % täyttää muodolliset kelpoisuusehdot. ensihoidon osalta 100 %. Ensihoidon tasotentit ja lääketentit suoritettu 100%. Paloasemien hälytysosastojen kokonaisvahvuus 2019 lopussa oli noin 500 henkilöä. Tavoitevahvuus on yhteensä 410 henkilöä. Paloasemakohtaisesti tarkasteltuna alle tavoitevahvuuden jäivät seuraavat hälytysosastot: Haapajärvi, Haapavesi, Kestilä, Rant-sila, Sievi ja Siikajoenkylä

Pelastustoiminnan ja ensihoidon tunnusluvut

	TP 2016	TP2017	TP2108	TAE2019	TP2019*
Pelastustoiminnan hälytystehtävät	1 792	1744	2070	1950	2163
EVY	887	853	930	900	1119
Ensihoitotehtävät (ambulanssi)	28 000	27 560	30 325	29 000	28 329
YHT	30 679	30 157	33 325	31 850	31 611

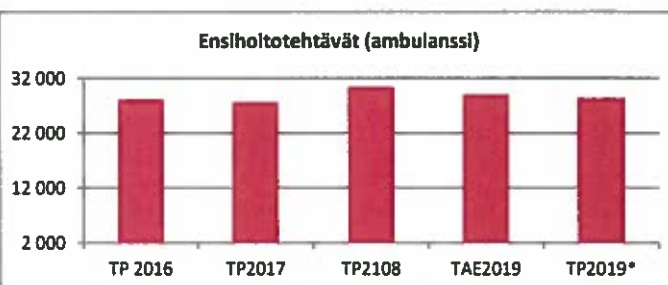
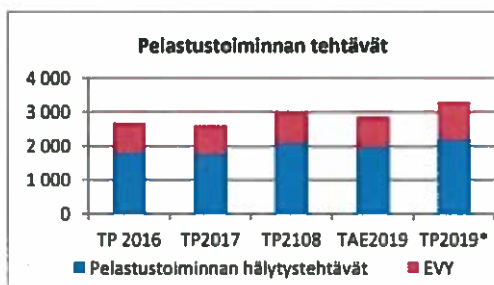
* Vuoden 2019 pelastustoiminnan tehtävtilastossa ensimmäisen kerran mukana yhteistoimintatehtävät (105 kpl) muille pelastuslaitosalueille

Toteutunut toimintavalmiusaika (*

(1 ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika

(1 tehokkaan pelastustoiminnan alkamisaika

TP 2016	TP2017	TP2108	TAE2019	TP2019
91/94 %	86 / 86 %	81/83 %	90 / 80 %	84/85%

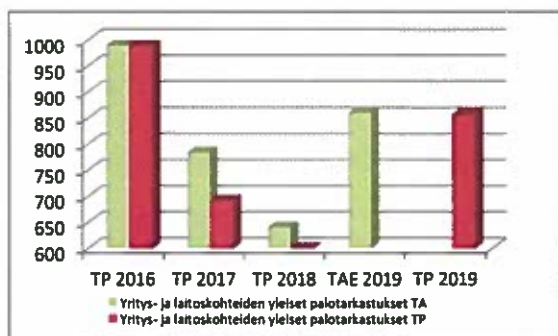
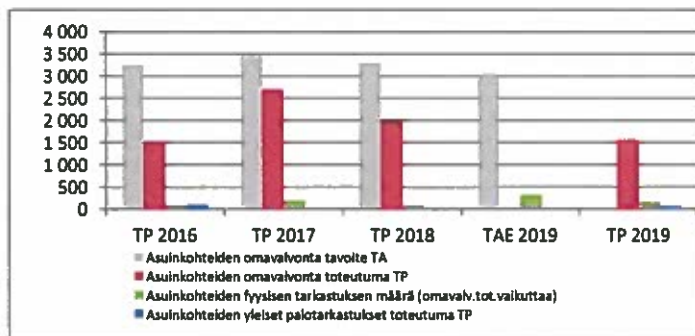

Riskienhallinnan tunnusluvut

Valvontatoiminta

	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TAE 2019	TP 2019
Asuinkehtien tarkastukset TA *(2	3 250	3 471	4404	3051	
Asuinkehtien omavalvonta tavoite TA	3 250	3 471	3298	3051	
Asuinkehtien omavalvonta toteutuma TP	1 498	2 686	1992		1640
Asuinkehtien fyysisen tarkastuksen määrä (omavalv.tot.vaikuttaa)	80	180	60	305	145
Asuinkehtien yleiset palotarkastukset toteutuma TP	79	18	4	4	55
*(2 Talousarvion ennakkooteo. Sisältää myös postilta palautuvat - tuntemattomat osoitteet ja autiotuneet kohteet					
Asuinkehtien omavalvonta suoritus % TP	24	77,4 %	60 %		54
Asuinkehtien fyysinen tarkastus % TP	1	10,0 %	0,1	0,1	47,5
				0	0
Yritys- ja laitoskohtien yleiset palotarkastukset TA	989	783	640	860	
Yritys- ja laitoskohtien yleiset palotarkastukset TP	989	692	560		857
Muut valvonnat (asiakirja, ylimääräiset palot. Ym) TP	232	192	465		558
Kaikki valvontasuoritus yhteensä	1221	3 588	3017		3100

Yritys- ja laitoskohtien yleiset palotarkastukset % TP	100	88,4 %	88 %	100 %	99,75 %
--	-----	--------	------	-------	---------

Turvallisuusviestintä

	TP2016	TP 2017	TP2018	TAE2019	TP2019
Tavoiteprosentti alueen väestöstä TA	Ryhmät 100%	Ryhmät 100%	Ryhmät 100%	Ryhmät 100%	Ryhmät noin 91%*(3
Koulutetut henkilöt TP	21 309	25 541	22 883	Ryhmät 100%	20 707*(3
Turvallisuusviestinnän toteutuma väestöstä	17	21	19	Ryhmät 100%	17*(3

*(3 Turvallisuusviestinnän toimintaohjeessa vuosittain määritellyt kohderyhmät saavutettu 100 %:sti

Henkilöstö

	TP 2016	TP2017	TP2018	TAE2019	TP2019
Vakinainen henkilöstö	263	244	235	248	253

(* Ensihoidon vastuualueen laajenemisen edellyttämä henkilöstö